

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 31 stycznia 2017 r.

Poz. 627

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.39.2017 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 27 stycznia 2017 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 roku, poz. 446 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 439.XXXII.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie opłat i ulg za usługi przewozowe w komunikacji miejskiej na terenie Gminy Częstochowa, w całości – jako sprzecznej z art. 50a ust. 1 i art. 50b ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 1867 z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą".

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 1 grudnia 2016 r. Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwałę Nr 439.XXXII.2016 w sprawie opłat i ulg za usługi przewozowe w komunikacji miejskiej na terenie Gminy Częstochowa. Uchwała ta została przekazana zgodnie z właściwością do Wojewody Śląskiego przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach i otrzymano ją w dniu 28 grudnia 2016 r.

Zgodnie z treścią § 1 ust.1 przedmiotowej uchwały, Rada Miasta Częstochowa ustaliła wysokość opłat za usługi przewozowe w komunikacji miejskiej, które zostały określone w Załączniku Nr 1 do uchwały. Rada Miasta na mocy § 1 ust. 2 tej uchwały ustaliła również ulgi w opłatach za usługi przewozowe, zgodnie z załącznikiem Nr 2 do uchwały. Przepisem § 4 uchwały Rada przewidziała jej wejście w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia jej w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, iż została ona podjęta z istotnym naruszeniem art. 50a ust. 1 i art. 50b ustawy.

Zgodnie z powołanym przez Radę Miasta w podstawie prawnej uchwały przepisem art. 50a ust. 1 ustawy „rada gminy może ustalać ceny za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich (...)”. Przywołany przepis wskazuje zatem na możliwość, a nie obowiązek ustalenia przez radę gminy cen za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w gminnych przewozach pasażerskich. Przez gminne przewozy pasażerskie – zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy – należy rozumieć przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych jednej gminy lub gmin sąsiadujących, które zawarły stosowne porozumienie lub które utworzyły związek międzygminny; inne niż przewozy powiatowe, powiatowo-gminne, metropolitalne, wojewódzkie i międzywojewódzkie.

Z kolei – stosownie do unormowania zawartego w art. 50b ustawy – ceny, o których mowa w art. 50a, mają charakter cen maksymalnych. A zatem reguły kompetencyjne wynikające z przepisu art. 50a ust. 1 ustawy odnoszą się wyłącznie do możliwości ustalania przez organ stanowiący gminy cen maksymalnych za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym, w zakresie zadań o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich.

Powołany przepis stanowi podstawę do wydania aktu prawa miejscowego. Określone w uchwale podjętej na jego podstawie ceny maksymalne mają bowiem charakter prawnie wiążący wszystkie podmioty, które zajmują się na terenie danej gminy świadczeniem usług, o których mowa w powołanym przepisie. Chodzi zatem o usługi przewozowe wykonywane w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich. Z kolei legalna definicja pojęcia „przewóz o charakterze użyteczności publicznej” została zawarta w art. 4 ust. 1 pkt 12 ustawy, zgodnie z którym wyrażenie to oznacza powszechnie dostępną usługę w zakresie publicznego transportu zbiorowego wykonywaną przez operatora publicznego transportu zbiorowego w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb przewozowych społeczności na danym obszarze.

Analizując postanowienia zawarte w § 1 uchwały oraz w Załączniku Nr 1 do uchwały, stwierdzić należy, iż nie wypełniają one w sposób prawidłowy normy kompetencyjnej wynikającej z treści art. 50a ust. 1 i art. 50b ustawy. Postanowienia Załącznika Nr 1 do przedmiotowej uchwały nie ograniczają się wyłącznie do wskazania maksymalnego, nieprzekraczalnego poziomu cen, lecz Rada ustaliła w pkt I. tego Załącznika dwie strefy opłat za przejazdy, a w pkt II. ustalono rodzaje i konkretne ceny biletów, tj.: elektronicznych normalnych (tabela opłat nr 1), elektronicznych imiennych ulgowych (tabela opłat nr 2), elektronicznych okresowych (tabela opłat nr 3), papierowych jednorazowych (tabela opłat nr 4), a także w pkt III. ustalono także inne opłaty, tj. opłatę za przewóz roweru za zgodą kierującego pojazdem na liniach miejskich i podmiejskich. Wskazano również, że przewóz bagażu, wózków oraz zwierząt nie podlega opłacie.

Organ nadzoru podkreśla, że przepis art. 50a ustawy jest instrumentem regulowania nieprzekraczalnego poziomu cen obowiązujących wszystkie podmioty wykonujące przewozy w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej.

W ocenie organu nadzoru przepis art. 50a ust. 1 ustawy nie stanowi również podstawy do określenia uprawnień do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej – Załącznik Nr 2 do uchwały. Zgodnie z przepisem art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy, organizowanie publicznego transportu zbiorowego, polega w szczególności na ustalaniu opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 915 z późn. zm.), za usługę świadczoną przez operatora w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Na mocy art. 46 ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy o publicznym transporcie zbiorowym cennik opłat w przewozach o charakterze użyteczności publicznej powinien zawierać ceny biletów ulgowych, wynikające z uprawnień pasażerów do ulgowych przejazdów, ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora. Uprawnienia do ulgowych przejazdów dla pasażerów, które nie wynikają z przepisów powszechnie obowiązujących, mogą być ustanawiane przez operatora w uzgodnieniu z organizatorem (art. 46 ust. 1 pkt 6 i 11 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym). Zgodnie natomiast z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy organizatorem publicznego transportu zbiorowego, właściwym ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów, na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej, w gminnych przewozach pasażerskich jest gmina. Na mocy ust. 4 wskazanego wyżej przepisu, zadania organizatora publicznego transportu zbiorowego w gminie wykonuje **wójt, burmistrz albo prezydent miasta**. Zatem uzgadnianie uprawnień do ulgowych przejazdów w przewozach o charakterze użyteczności publicznej, należy do kompetencji organu wykonawczego, który wykonuje zadanie organizowania publicznego transportu zbiorowego.

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że postanowienia Załącznika Nr 2 do uchwały, w których zostały określone uprawnienia do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej na terenie Gminy wykraczają poza kompetencje wynikające z przywołanego w podstawie prawnej przepisu art. 50a ust. 1 ustawy. Co więcej, Rada Miasta Częstochowy wprowadzając powyższą regulację do przedmiotowej uchwały, wkroczyła w nienaruszalne, przyznane ustawą, kompetencje organu wykonawczego, w tym przypadku Prezydenta Miasta. W przypadku, gdy przepis ustawy przyznaje kompetencję do działania organowi wykonawczemu gminy, podjęcie przez radę gminy w tej sprawie uchwały jest działaniem z naruszeniem prawa (wyrok NSA z dnia 20 kwietnia 1999 r., II SA/Wr 364/98, OSS 1999/3/84).

W świetle powyższego stwierdzić należy, iż uchwała Nr 439.XXXII.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie opłat i ulg za usługi przewozowe w komunikacji miejskiej na terenie Gminy Częstochowa rażąco narusza przepis art. 50a ust. 1 i art. 50b ustawy. Działanie takie musi być zatem uznane za istotne naruszenie prawa, co zgodnie z treścią przepisów art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi przesłankę do stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia. Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymują:

- Rada Miasta Częstochowy